

Obsah

ÚVOD	9
Vznik poznání vysvětlovali mnozí autoři	
různým způsobem	9
Sensualismus a asociační psychologie	16
Podstata myšlení podle senzualismu	17
Würzburgská škola	18
Výzkumy jednotlivých experimentátorů	19
Porozumění na základě představ	24
Význam představ pro porozumění	25

ČÁST I

Poznání podle Tomáše Akvinského	27
--	-----------

Kapitola I • VZNIK A STRUKTURA POZNÁNÍ	29
Poznání vzniká na základě poznání smyslového	29
Počátek poznání tvoří poznání smyslové	31
Postup poznání	31
Podstata poznání	32
Rozumové poznání je dokonalejší než smyslové	32
Vnitřní smysly	33
Nutnost činného rozumu	35
Trpný rozum	38
Některé pojmy poznávacího procesu	
(pojem rozumu, abstrakce, poznávací podoby)	39
Předmět poznání	43
Rozum proniká ve své činnosti až k podstatě věci	44
Můžeme poznávat mnoho věcí najednou?	46
Poznání sama sebe	47

Kapitola II • VLASTNOSTI POZNÁNÍ	49
Rozumové poznání je nehmotné, všeobecné a nutné	49
Poznání není proces mechanický	53
Význam smyslového poznání	54
Závislost vjemů na podnětu (předmětu)	56
Vývoj poznání: tři teorie	57
a) Piagetova teorie	57
b) Brunerova koncepce vývinu myšlení	58
c) Gagného teorie kognitivního vývinu	58
Kapitola III • ZDOKONALOVÁNÍ POZNÁNÍ	59
Poznání postupuje od nedokonalého k dokonalejšímu	59
Ke zdokonalení poznatků slouží soud a úsudek	63
Postup analyticko-syntetický	65
Dedukce – indukce	65
Kapitola IV • VĚDOMÍ	67
Úvod	67
Zda rozum poznává svůj úkon	69
Poznání sebe a věcí kolem nás	70
Vědomí prosté a reflexivní	71
Vědomí prosté je aktuální a habituální	73
Kapitola V • PRINCIPY	79
Úvod	79
První principy	80
Kapitola VI • JISTOTA	83
Jistota – pojem, dělení	83
Pojem jistoty a evidence u Descarta	87
Kapitola VII • CO JE PRAVDA	89
Pravda je v rozumu, který čerpá obsah ze skutečnosti	89
Zda je pravda ve smyslech	92
Zda některá věc je falešná	93

Zda ve smyslech je klam	94
Zda je klam v rozumu	95
Mysl – rozum – intelekt	96
Další Tomášovy texty týkající se poznání pravdy	98
Dělení pravdy	99
Pouze pravdivé poznatky mají vědeckou hodnotu	99

ČÁST II

Názory některých filosofů 103

Kapitola I • RENÉ DESCARTES	105
Existence předmětů poznávaných smysly	105

Kapitola II • DAVID HUME	110
Srovnání Humovy nauky o poznání s naukou současnou	113

Kapitola III • EDMUND HUSSERL	115
Karteziánské meditace	116
Poznámky	119

ČÁST III

Názory Karla Rahnera 127

Názory Karla Rahnera	129
Námitky	139
Poznámky k Rahnerovým názorům	139
Doslov	152

Souhrn	153
--------------	-----

Závěr	157
-------------	-----

Literatura	159
------------------	-----